

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

СДРУЖЕНИЕ

“МИГ КОТЕЛ, СУНГУРЛАРЕ И ВЪРБИЦА”

гр. Котел – 8970, ул. “Изворска” № 21, Телефон +359 899 855 441,
e-mail: vomrkotel@gmail.com

УТВЪРДИЛ:/п.....

ПРЕДСЕДАТЕЛ УС

РУМЕН СТОИЛОВ

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

с проектни предложения за предоставяне на
безвъзмездна финансова помощ по

**ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014 – 2020 чрез подхода
ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ**

**подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка / маркетинг на селскостопански
продукти**

на мярка 4 „Инвестиции в материални активи“

от Стратегия за водено от общностите местно развитие
на „МИГ КОТЕЛ, СУНГУРЛАРЕ И ВЪРБИЦА“
по приема за 2020 г.

**Процедура чрез подбор на проектни предложения с няколко крайни срока за
кандидатстване**

BG06RDNP001-19.428

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

1. Наименование на програмата:	3
2. Наименование на приоритетната ос:.....	5
3. Наименование на процедурата:	5
4. Измерения по кодове:	5
5. Териториален обхват:	5
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:.....	6
7. Индикатори:.....	8
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:	9
9. Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:	9
10. Процент на съфинансиране:.....	10
11. Допустими кандидати:.....	100
12. Допустими партньори (ако е приложимо) :.....	12
13. Дейности, допустими за финансиране:.....	12
13.1. ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ:	12
13.2. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ:.....	13
13.3. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ БИЗНЕС ПЛАНА:.....	17
14. Категории разходи, допустими за финансиране:	18
14.1. ДОПУСТИМИ ЗА ФИНАНСОВА ПОМОЩ СА СЛЕДНИТЕ РАЗХОДИ:	18
14.2. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ:	19
15. Допустими целеви групи:.....	22
16. Приложим режим на минимални/държавни помощи:.....	22
17. Хоризонтални политики:.....	23
18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):.....	25
19. Ред за оценяване на концепцията за проектни предложения:	25
20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения:.....	25
21. Ред за оценяване на проектните предложения:.....	25
22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:.....	30
23. Начин на подаване на проектните предложения:	31
24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:	33
25. Начален и краен срок за подаване на проектните предложения:.....	41
26. Адрес за подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:	42
27. Допълнителни въпроси и разяснения във връзка с Условието за кандидатстване: ...	42
28. Приложения към Условието за кандидатстване:	50

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

1. Наименование на програмата:

Програма за развитие на селските райони 2014-2020 чрез Водено от общностите местно развитие

1.1. *Обща информация за ПРСР 2014-2020 г./ВОМР*

Програмата за развитие на селските райони 2014 - 2020 г. (ПРСР) е съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. ЕЗФРСР следва да допринесе за изпълнението на стратегията „Европа 2020“ чрез насърчаване на устойчивото развитие на селските райони на цялата територия на ЕС по начин, който допълва останалите инструменти на общата селскостопанска политика („ОСП“), политиката на сближаване и общата политика в областта на рибарството.

Стратегията за ВОМР на „МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица” допринася по-конкретно и за постигане на **специфичните за ПРСР 2014-2020 г. цели, а именно:**

- а) развитие и стимулиране на предприемачество и устойчив бизнес;
- б) развитие на динамична жизнена среда и подобряване качеството на живот чрез развитие на хоризонтални и между секторни партньорства и взаимодействие за инициативи от общ интерес;
- в) развитие на практики и модели за добро управление и участие на заинтересованите страни в развитието на територията като основа за териториално развитие;
- г) развитие на териториална идентичност, маркетинг и марки на база на специфичния териториален потенциал и продукти от местен характер;

Подходът Воденото от общностите местно развитие (ВОМР) е инструмент за участието на гражданите на местно равнище в разработването на отговори на социалните, екологичните и икономическите предизвикателства, пред които сме изправени днес. Териториалното развитие, като интегриран много секторен подход, може да допринесе по различни начини за стратегията Европа 2020. Съгласно приоритетна област 6 (б) от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета – в това ръководство наричан „Регламент за ЕЗФРСР“ основната цел на ВОМР е стимулиране на местното развитие в селските райони.

Прилагането на подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР) чрез многофондово финансиране през програмния период 2014-2020 цели постигането на ефект от концентриране на подкрепата върху интервенциите, които имат най-голяма

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

добавена стойност по отношение на преодоляването на икономическите и социалните различия в развитието на териториите. Подходът ВОМР се прилага „отдолу-нагоре”, местните общности формулират, избират и одобряват приоритети и стратегия за интегрирано развитие на територията и общностите и допринася за постигане на специфичните цели за всяка програма. Местните групи за действие включват представители на заинтересованите страни от местната общност (община/общини, бизнес, НПО). Подходът ВОМР се прилага в селските и рибарските райони, както и в териториите със специфични характеристики, посочени в Националната концепция за пространствено развитие. Основните предизвикателства, свързани с прилагане на ВОМР в програмен период 2014-2020, засягат необходимостта от създаване на заетост (вкл. алтернативна) и използване на местния потенциал за растеж, като се цели подобряване качеството на живот и доходите на местното население.

Прилагането на Подхода "ВОМР" цели:

1. да насърчи социалното приобщаване и намаляването на бедността;
2. да развива интегриран подход към околната среда чрез съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, включително на дейности за превенция и управление на риска и за използване на потенциала на културното наследство;
3. фокусиране върху иновациите чрез насърчаване на въвеждането им в практиката;
4. да насърчи устойчивата и качествена заетост и подкрепа за мобилността на работната сила;
5. да повиши конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация, алтернативни дейности и устойчиво производство на аквакултури;
6. да подобри качеството на образованието и да повиши квалификацията на населението.

Подходът "ВОМР" се прилага при запазване на специфичните за всяка програма цели и приоритети и при спазване на хоризонталните принципи на политиката за изпълнение на ЕСИФ.

Подходът ВОМР на територията на „МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица” ще подпомогне повишаването на заетостта и мобилизиране на наличния, но все още неразработен напълно местен потенциал за растеж, което да допринесе за подобряване качеството на живот на населението в обхванатите територии.

Важно!

МИГ си запазва правото да извършва промени в Условиата за кандидатстване в съответствие с разпоредбите на чл. 26, ал. 7 от ЗУСЕСИФ.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

2. Наименование на приоритетната ос:

Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“, Подмярка 19.2 „Прилагане на стратегии за Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

3. Наименование на процедурата:

„МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица”: Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти”

4. Измерения по кодове¹:

/Тази точка се попълва от УО при съгласуване на Условиата за кандидатстване./

Измерение 1 – Област на интервенция: 097 Инициативи за воденото от общностите местно развитие в градски и селски райони

Измерение 2 – Форма на финансиране: 01 Безвъзмездни средства

Измерение 3 – Тип на територията: 07 Не се прилага

Измерение 4 – Механизми за териториално изпълнение: 06 Инициативи за водено от общностите местно развитие.

5. Териториален обхват:

Дейностите по проектите следва да се изпълняват на територията на „МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица”, обхващаща целите територии на общините:

Котел:

град Котел и с. Братан, с. Боринци, с. Градец, с. Дъбова, с. Жеравна, с. Катунци, с. Кипилово, с. Малко село, с. Медвен, с. Мокрен, с. Нейково, с. Орлово, с. Остра могила, с. Пъдарево, с. Седларево, с. Стрелци, с. Соколарци, с. Тича, с. Топузево, с. Филаретово и с. Ябланово

Сунгурларе:

град Сунгурларе и с. Берово, с. Босилково, с. Черница, с. Чубра, с. Дъбовица, с. Есен, с. Горово, с. Грозден, с. Камчия, с. Климаш, с. Костен, с. Лозарево, с. Лозица, с. Манолч, с. Пчелин, с. Подвис, с. Прилеп, с. Садово, с. Съединение, с. Скала, с. Славянци, с. Терзийско, с. Ведрово, с. Велислав, с. Везенково, с. Вълчин, с. Завет

¹Съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 215/2014 на комисията от 7 март 2014 година.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

Върбица:

град Върбица, с. Крайгорци и с. Чернооково.

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:

Цел на процедурата:

Мярка 4.2 „Инвестиции в преработка/ маркетинг на селскостопански продукти“ има за цел:

- ✓ Повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и икономическата ефективност на предприятията от хранително-преработвателния сектор.
- ✓ Повишаване производителността на труда, подобряване на качеството, добавяне на стойност и преработка на земеделска продукция.

Обосновка:

Прилагането на подмярка 4. 2 е в изпълнение на Специфична цел 1 : Устойчиво развитие на конкурентоспособен земеделски и горски сектор. Кореспондира на Приоритет 2: Създаване на условия за устойчиво развитие на конкурентоспособен земеделски и горски сектор, както и повишаване конкурентоспособността на местната икономика и възможностите за бизнес и устойчива трудова заетост чрез производство на местни продукти и добавяне на стойност и Приоритет 3 Повишаване на качеството на живот на територията на МИГ и създаване на възможности за развитие на територията на "МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица".

Очаквани резултати:

Процедурата ще даде възможност :

- Да се подпомогнат земеделските стопанства, с акцент животновъдните стопанства с цел модернизиране на физическия капитал, нематериални активи, свързани с организацията и управление на стопанствата, въвеждане на нови и енергоспестяващи технологии, подобряване на предпазарната подготовка и съхранение на продукцията.
- Да се подпомогне хранително-преработвателния сектор, в частност да се развие млекопреработвателния сектор, чрез повишаване на конкурентоспособността и устойчивостта на предприятията, повишаване производителността на труда, подобряване на качеството и добавяне на стойност на преработената земеделска продукция;

Демаркация:

Схемата допълва и надгражда мерки за инвестиции в материални активи,

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

реализирани по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 – 2013 г и от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 Тя ще надгради реализираните дейности и постигнатите резултати по други проекти, програми и мерки, финансирани със средства от националния бюджет, Европейския съюз и други източници.

Финансова помощ не се предоставя за финансиране на разходи, които вече са финансирани със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове или чрез други инструменти на Европейския съюз в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, както и с други публични средства.

Проверка ще се извършва на ниво индивидуален проект, по-конкретно на ниво допустими дейности, както и на ниво представител на целева група.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
 Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
 „Европа инвестира в селските райони”

7. Индикатори:

ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ			ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ		
Индикатор	Брой	Стойност	Индикатор	Брой	Стойност
Брой и стойност на подадените проекти	7	390000	Брой създадени работни места: по пол, възраст, уязвими, малцинствени групи	10	X
Брой и стойност на одобрените проекти	7	390000	Брой стопанства въвели иновации	2	X
Брой и стойност финансирани проекти	7	390500	Стойност на инвестициите: по вид (материални, нематериални);		200 000 /50 000
Брой подпомогнати стопанства	7	X			

Всеки кандидат трябва да включи в проектното си предложение **всички индикатори за изпълнение и резултат**, които ще постигне с изпълнението на конкретния проект.

Всеки индикатор, включен в проектното предложение трябва да бъде количествено определен, с положителна **целева стойност**, различна от “0”. Заложено количество трябва да съответства на описанието на включените в проекта дейности и

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

кореспондиращите им разходи.

В случай че в проектното предложение не са включени приложимите индикатори за изпълнение и резултат, и/или заложената целева стойност на индикаторите е нула, оценителната комисия ще изиска от кандидата пояснителна информация.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедура чрез подбор на проекти „МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица”: подмярка 4.2, „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ е както следва:

Общ размер на безвъзмездната финансова помощ	Средства от ЕЗФРСР (сума/процент)	Национално съфинансиране (сума/процент)
390 000.00 лв. – (100 %)	351 000.00 лв. (90%)	39 000.00 лв. (10%)

9. Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

Всеки кандидат може да кандидатства за безвъзмездна финансова помощ като изготвеният от него проект, трябва да се вмести в следните минимални и максимални граници:

- 1) Минимален размер на общите допустими разходи за проект: 20 000,00 лева**
- 2) Максимален размер на общите допустими разходи за проект: 180 000 лв.**

В минималния и максималния размер на безвъзмездна финансова помощ се включват планираните преки и непреки разходи в бюджета на всяко едно проектно предложение.

Допустимите за финансово подпомагане разходи по проект включват безвъзмездната финансова помощ и съфинансирането от страна на кандидата.

Интензитетът на финансовата помощ - до 50% от общите допустими разходи.

Минималния размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект е 10 000 лева.

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ е 90 00,00 лева.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

10. Процент на съфинансиране:

Безвъзмездната финансова помощ по мярката е в размер **до 50 %** от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи.

11. Допустими кандидати²:

1) **Земеделски производители /Физически и Юридически лица/**, регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските производители и които имат минимум Стопански производствен обем (СПО) над 2 000 евро. За ЮЛ да са регистрирани по ТЗ, ЗК или ЗВ и следва да докажат приход от земеделска дейност и/или приход от услуги директно свързани със земеделска дейност и/или преработка на земеделска продукция и/или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ; Изискването не се прилага за кандидати създадени до 1 година преди кандидатстването.

2) **Признати групи или организации на производители за инвестиции**, които са от полза на цялата група или организация на производители и са свързани с основната земеделска дейност по производство и/или съхранение на земеделски продукти, произведени от техните членове, както и с подготовка на продукцията за продажба.

3) **Еднолични търговци и юридически лица**, различни от кандидатите по т. 1 и 2.

**Кандидатите по т. 1, т. 2 и 3 трябва да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите.*

Получателят на финансова помощ трябва да има постоянен адрес – за физическите лица, и седалище и адрес на управление – за еднолични търговци и юридическите лица, на територията на действие на МИГ и осъществява дейностите по проект на територията на действие на МИГ.

Минималният стандартен производствен обем на земеделското стопанство се доказва с декларация по образец съгласно Приложение № 6 за изчисление на минималния стандартен производствен обем на стопанството през текущата стопанска година към момента на кандидатстване и:

- регистрация на обработваната от кандидата земя и отглежданите животни в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК); или
- документ за собственост или ползване на земята или заповеди по чл. 37в, ал. 4, 10 и 12 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, която участва при изчисляването му; или

²Съгласно одобрената СВОМР по съответната мярка.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

в) анкетните формуляри от анкетна карта/анкетни карти на земеделския стопанин, издадени по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани.

Обработваната от кандидата земя, която участва при изчисление на минималния стандартен производствен обем на земеделското стопанство, не трябва да противоречи на разпоредбата на чл. 33б от Закона за подпомагане на земеделските производители.

За едноличните търговци, които не са регистрирани като земеделски стопани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани, се признават обстоятелствата като физически лица.

За едноличните дружества с ограничена отговорност, които не са регистрирани или са регистрирани през текущата или годината, предхождаща годината на кандидатстване, като земеделски стопани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани, се признават и обстоятелствата на физическото лице, което е едноличен собственик на капитала.

Документите не се представят от юридически лица, които не са земеделски стопани, а за признати групи/организации на производители се изискват на всички членове, в случай че преработват собствена суровина

Кандидатите следва да представят бизнес план /БП/, доказващ подобряване на дейността на ЗС чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности подробно описани в представения БП.

11.1. Критерии за недопустимост на кандидатите:

1. Не се предоставя финансова помощ на кандидати - големи предприятия по смисъла на Закона за малките и средни предприятия.

2. Не се предоставя финансова помощ на кандидати с проекти, включващи инвестиции за преработка на селскостопански продукти в неселскостопански продукти извън приложение № I от ДФЕС или памук за кандидати, които попадат в някоя от категориите, определени в чл. 1, параграфи 5 и 6 от Регламент (ЕС) № 702/2014 от 25 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1857/2006 на Комисията (ОВ L 193, 1 юли 2014 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) № 702/2014 г.

3. Не се дава предимство, а даденото предимство се отнема, когато бъде установено, че кандидат за подпомагане или негови членове са създали изкуствено условията, необходими за получаване на това предимство, в противоречие с целите на европейското право и българското законодателство в областта на селското стопанство.

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

4. Не са допустими за подпомагане кандидати, за които се установи, че не отговарят на условията посочени в заповед № РД 09-647 от 03.07.2020 г. и заповед № РД 09-359/27.04.2020 г. изменена със заповед № РД 09-442/04.06.2020 г. съгласно Приложение № 5 от документи за попълване.

5. Представляващият кандидата/ползвателя на помощта, негов законен или упълномощен представител, член/ове на управителния му орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, както и лицата с правомощия за вземане на решения или контрол по отношение на кандидата/ползвателя на помощта:

а) са обект на конфликт на интереси по смисъла на чл. 57 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012;

б) е свързано лице по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с ръководител на СНЦ „МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица”, РА, УО или със служители на ръководна длъжност в СНЦ „МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица”, РА или УО;

Липсата на гореизброените обстоятелствата се доказват с декларация към момента на кандидатстване съгласно Приложение № 20 от документи за попълване.

Председателят на УС на СНЦ „МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица” и/или Изпълнителният директор на РА отказва предоставянето на финансовата помощ, когато е налице някое от гореизброените обстоятелствата или представените доказателства не са достатъчни, за да се гарантира, че кандидатите/ползвателите не попадат в някое от гореизброените обстоятелствата.

12. Допустими партньори (ако е приложимо) :

Неприложимо

13. Дейности, допустими за финансиране:

13.1. Общи изисквания за дейностите:

Обхват на дейностите:

По мярката ще се подкрепят проекти, изпълнявани на територията на МИГ, които водят до подобряване на цялостната дейност на земеделското стопанство чрез инвестиции в материални и нематериални активи в новосъздадени и съществуващи земеделските стопанства за покриване нуждите на същите, съобразени с техният капацитет.

Допустимите дейности трябва да са в съответствие с хоризонталните принципи по

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

ПРСР 2014 - 2020 и да не се допуска дублиране на финансиране на едни и същи дейности от различни източници.

Не са допустими за финансиране дейности, които са стартирали, физически приключени или изцяло изпълнени преди подаване на проектното предложение.

13.2. Допустими дейности:

Дейностите, предвидени за изпълнение в рамките на конкретното проектно предложение, следва да гарантират постигането на целта на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

По настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са допустими за финансиране следните дейности:

Инвестиции в материални и нематериални активи, които водят до подобряване на цялостната дейност на предприятието чрез:

1. Внедряване на нови и/или модернизирани налични мощности и подобряване на използването им, и/или
2. Внедряване на нови продукти, процеси и технологии, вкл. къси вериги на доставка и/или
3. Намаляване на себестойността на произвежданата продукция, и/или
4. Постигане на съответствие с нововъведени стандарти на ЕС, и/или
5. Подобряване на сътрудничеството с производителите на суровини, и/или
6. Опазване на околната среда, включително намаляване на вредните емисии и отпадъци, и/или
7. Подобряване на енергийната ефективност в предприятията, и/или
8. Подобряване на безопасността и хигиенните условия на производство и труд, и/или
9. Подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост, и/или
10. Подобряване на възможностите за производство на биологични храни чрез преработка на първични земеделски биологични продукти.

ВАЖНО!

Финансова помощ не се предоставя за проекти, включващи инвестиции, които не отговарят на разпоредбите на Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие или/и Закона за водите.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

ВАЖНО!

Финансова помощ не се предоставя, ако за същите инвестиционни разходи кандидатът е получил публична финансова помощ от държавния бюджет или от бюджета на Европейския съюз.

Всички проекти да съдържат аргументация за устойчивостта на инвестицията.

Общи изисквания за дейностите:

Дейностите по проектите се изпълняват върху имот – собственост на кандидата, а когато имотът не е собственост на кандидата, към проектното предложение се прилагат документи за:

1. учредено право на строеж върху имота за срок не по-малко от 6 години за кандидати микро-, малки или средни предприятия и 8 години за кандидати големи предприятия, считано от датата на подаване на проектното предложение, когато е учредено срочно право на строеж – в случай на кандидатстване за разходи за строително-монтажни работи за изграждане на нов строеж, надстрояване и/или пристрояване на съществуващ строеж за които се изисква разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията (ЗУТ).

2. документ за ползване на имота за срок не по-малко от 6 години считано от датата на подаване на заявлението за подпомагане - в случай на кандидатстване за разходи за:

а) закупуване и/или инсталиране на нови машини, оборудване и съоръжения, необходими за подобряване на производството и/или обновяване на сгради и/или помещения, за които не се изисква издаване на разрешение за строеж, съгласно ЗУТ;

б) строително-монтажни работи извън случаите по т. 1.

3. Документ по т. 2, буква "а" не се изисква при кандидатстване за подпомагане за закупуване на земеделска техника и специализирани транспортни средства, които:

а) не са трайно прикрепени към земята, сградите или помещенията;

б) поради своето естество или предназначение не се използват в затворени помещения.

Към проектните предложения, включващи разходи за строително-монтажни работи, се прилагат:

1. заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на сградата, съоръжението, обекта, който ще се изгражда, ремонтира или обновява, когато за предвидените строително-монтажни работи не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ;

2. одобрен инвестиционен проект, изработен във фаза "Технически проект" или "Работен проект (работни чертежи и детайли)" в съответствие с изискванията на

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

Закона за устройство на територията и Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (обн., ДВ, бр. 51 от 2001 г.; изм., бр. 85 и 96 от 2009 г., бр. 93 и 102 от 2014 г. и бр. 13 от 2015 г.);

3. подробни количествени сметки за предвидените строително-монтажни работи, заверени от правоспособно лице;

4. разрешение за строеж, когато издаването му се изисква съгласно Закона за устройство на територията;

5. становище на главния архитект с подробно описание на инвестиционното намерение, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж, когато издаването му не се изисква съгласно Закона за устройство на територията; подробни количествено-стойностни сметки за строително-монтажни работи – представят се сканирано копие от хартиен носител и във формат ".xls" или „.xlsx”.

Проектите, които включват разходи за **преместваеми обекти**, се придружават с разрешение за поставяне, издадено в съответствие със Закона за устройство на територията.

За проекти, в които не са включени строително-монтажни работи, но включват заявени за подпомагане разходи за **закупуване и/или инсталиране на нови машини, оборудване и съоръжения**, необходими за подобряване на производството, за които съгласно технологичен проект се изисква поставяне в затворени помещения, кандидатът предоставя документ за собственост или документ, доказващ правно основание за ползване за не по - малко от 6 години от датата на подаване на проектното предложение, на сградите или помещенията, където ще бъдат поставени или монтирани.

Към проектите се прилагат технологичен проект, схема и описание на технологичния процес и описание и описание на годишния капацитет на преработвателното предприятие по видове продукция, заложен в производствената и търговската програма на бизнес плана.

Дейностите и инвестициите по проекта, за които се изисква лицензиране, разрешение и/или регистрация за извършване на дейността /инвестицията съгласно българското законодателство, се подпомагат само ако са представени съответните лицензи, разрешения и/или документ удостоверяващ регистрацията.

Финансова помощ се предоставя за **инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници**, ако инвестиции включително проекти с инвестиции за производство на електрическа и/или топлинна енергия или енергия за охлаждане и/или производство на биогорива и течни горива от биомаса, се подпомагат,

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

ако са за собствено потребление и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите на земеделските стопанства. Капацитетът на инсталациите не трябва да надвишава мощност от 1 мегават.

1. При комбинирано топло- и електропроизводство капацитетът на инсталацията трябва да съответства на необходимата за дейностите на земеделското стопанство полезна топлоенергия.
2. При производство на електроенергия от биомаса инсталациите трябва да произвеждат най-малко 10 на сто топлинна енергия.
3. Проекти с инвестиции за производство на биогорива и течните горива от биомаса се подпомагат при условие, че отговарят на критериите за устойчивост, определени в чл. 37 - 40 от Закона за енергията от възобновяеми източници.
4. Използваните за производство на биоенергия, включително биогорива, суровини от зърнени и други богати на скорбяла култури, захарни и маслодайни култури и суровини, които се използват за фуражи, не трябва да надхвърлят 20 на сто от общия обем суровини, използвани за това производство.
5. Условието по т. 4 не се прилага за отпадъчни продукти от култури, които не се използват за фуражи.
6. Към заявлението за подпомагане се прилага анализ на изпълнението на условията по ал. 1 - 6, изготвен и съгласуван от правоспособно лице.

За проекти, включващи инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници, кандидатът представя **Одобрен технически/ технологичен проект**, придружен от предпроектно проучване, изготвен и съгласуван от правоспособно лице.

В случай на производство и/или маркетинг на хранителни стоки/фуражи, кандидатът предоставя **документ**, удостоверяващ, че предприятието отговаря на изискванията за хигиена на храните/фуражите и тяхната безопасност, **издаден от Българската агенция по безопасност на храните**.

Проектите се подпомагат, ако дейностите по проекта се осъществяват на територията на действие на МИГ.

Подпомагат се проекти, за които са проведени съгласувателни процедури по реда на Закона за опазване на околната среда, Закона за защитените територии и/или Закона за биологичното разнообразие със съответния компетентен орган по околна среда и по реда на Закона за културното наследство с Министерството на културата за защитените територии за опазване на културното наследство.

Не се подпомагат като самостоятелен проект:

- събарянето на стари сгради и производствени съоръжения;

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

- инвестициите в нематериални активи.

ВАЖНО:

Финансова помощ за преработка на продукти от приложение № I от Договора в продукти извън приложение № I от Договора или памук се предоставя в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 702/2014.

Кандидатите за финансова помощ, чиито инвестиции попадат в обхвата на Регламент (ЕС) № 702/2014, представят декларация за размера на получените държавни помощи по образец съгласно Приложение № 12.

13. 3. Изисквания към Бизнес плана

Всички проекти, представени по тази мярка следва да са придружени с Бизнес план.

1. За подпомагане по реда на тази процедура кандидатите представят бизнес план по образец съгласно Приложение № 9 и 9 А, който съдържа подробно описание на планираните инвестиции и дейности за 5-годишен период, а в случаите на инвестиции за извършване на строително-монтажни работи - за 10-годишен период.
2. Бизнес планът по т. 1 трябва да показва подобряване на дейността на земеделското стопанство на кандидата или на земеделските стопанства на членовете на групите или организациите на производители чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности и постигане на една или повече от целите на мярката.
3. Бизнес планът трябва да доказва икономическата жизнеспособност на проекта и стопанството за периода, посочен в т. 1, и постигането на показателите, посочени в Приложение № 9 и Приложение 9 А.
4. Бизнес планът за интегрирани проекти трябва да доказва, че изпълнението му води до по-добри финансови резултати от дейността на кандидата, отколкото ако операциите или дейностите се изпълняват поотделно.
5. Бизнес планът, представен от група/организация на производители, трябва да доказва подобряване на земеделската дейност на земеделските стопанства на членовете и основната дейност на групата/организацията чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности и постигане на една или повече цели на мярката, както и да показва, че инвестициите и дейностите са от полза на цялата група/организация на производители.
6. Минималният размер на произведената продукция се изчислява средноаритметично за срока за мониторинг.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

14. Категории разходи, допустими за финансиране:

14.1. Допустими за финансова помощ са следните разходи:

В съответствие с чл. 67 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета, финансовата помощ по мярката се предоставя под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.

Материални и нематериални активи за:

1. Изграждане, придобиване и модернизирани на сгради и други недвижими активи, свързани с производството и/или маркетинга, включително такива, използвани за опазване компонентите на околната среда;
2. Закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на производствения процес по преработка и маркетинга, в т.ч. за:
 - а) преработка, пакетиране, включително охлаждане, замразяване, сушене, съхраняване и др. на суровините или продукцията;
 - б) производство на нови продукти, въвеждане на нови технологии и процеси;
 - в) опазване компонентите на околната среда;
 - г) производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствените нужди на предприятието, включително чрез преработка на растителна и животинска първична и вторична биомаса;
 - д) подобряване на енергийната ефективност и за подобряване и контрол на качеството и безопасността на суровините и храните;
3. Закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизирани на сгради, помещения и други недвижими материални активи, предназначени за производствени дейности;
4. Закупуване на сгради, помещения и други недвижими имоти, необходими за изпълнение на проекта, предназначени за производствени дейности на територията на МИГ
5. Закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани транспортни средства, включително хладилни такива, за превоз на суровините или готовата продукция, използвани и произвеждани от предприятието;

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

6. Изграждане/модернизирание, включително оборудване на лаборатории, които са собственост на кандидата, разположени са на територията на предприятието и са пряко свързани с нуждите на производствения процес, включително чрез финансов лизинг;
7. Материални инвестиции за постигане на съответствие с новоприети стандарти на Европейския Съюз, включително чрез финансов лизинг;
8. Разходи за достигане на съответствие с международно признати стандарти за системи за управление, разходи за въвеждане на добри производствени практики, системи за управление на качеството и подготовка за сертификация в предприятията само когато тези разходи са част от общ проект на кандидата;
9. Закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг;
10. За ноу-хау, придобиване на патентни права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта;
11. Разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проекти, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които **не могат да надхвърлят 12 на сто** от общия размер на допустимите разходи по проекта. Разходите за разработване на Бизнес план не могат да надхвърлят 5 на сто от стойността на допустимите разходи.

14.2. Общи правила за допустимост на разходите:

Дейностите и разходите по проекта, с изключение на разходите по т. 11, са допустими, ако са извършени след подаване на заявлението за подпомагане.

Разходите за закупуване на земя, сгради и друга недвижима собственост са допустими за финансиране до размера на данъчната им оценка, валидна към датата на подаване на заявлението за подпомагане. В случай че към датата на придобиването данъчната оценка е с по-ниска стойност, допустими за финансиране са разходи до този размер.

Закупуването чрез финансов лизинг на активите е допустимо, при условие че ползвателят на помощта стане собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване на заявката за междинно или окончателно плащане за същия актив.

МИГ и Разплащателната агенция извършва оценка на основателността на предложените за финансиране разходи от Материални активи чрез съпоставяне на предложените разходи с определените от РА референтни разходи за допустими за финансиране активи и услуги и/или сравняване на представени оферти.

Списък с наименованията на активите, дейностите и услугите, за които са определени Референтни разходи, е приложен към настоящите условия за кандидатстване,

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

Приложение № 30.

За всеки заявен за финансиране разход от Материални активи, който към датата на подаване на заявлението за подпомагане е включен в Списъка с активите, дейностите и услугите, за които са определени референтни разходи, кандидатът попълва посочения код на референтния разход в Таблица за допустими инвестиции и дейности - Приложение № 2 и представя една независима оферта в оригинал, която съдържа наименованието на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена в левове или евро с посочен данък върху добавената стойност (ДДС). МИГ и Разплащателната агенция извършва съпоставка между размера на определения референтен разход и на предложения за финансиране от кандидата, като одобрява за финансиране разхода до по-ниския му размер.

За всеки заявен за финансиране разход от част Материални активи, който към датата на подаване на заявлението за подпомагане не е включен в Списъка с активите, дейностите и услугите, за които са определени референтни разходи, кандидатът представя най-малко три съпоставими независими оферти в оригинал, които съдържат наименование на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена в левове или евро с посочен ДДС. Кандидатът представя и решение за избор на доставчика/изпълнителя, запитване за оферта по образец съгласно Приложение № 11, а когато не е избрал най-ниската оферта - писмена обосновка за мотивите, обусловили избора му. В тези случаи РА извършва съпоставка между размера на разхода, посочен във всяка от представените оферти, като одобрява за финансиране разхода до най-ниския му размер, освен ако кандидатът е представил мотивирана обосновка за направения избор.

И в двата случая оферентите, когато са местни лица, следва да са вписани в Търговския регистър към Агенцията по вписванията, а оферентите - чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство. Оферентите на строително-монтажни работи, местни и чуждестранни лица, трябва да бъдат вписани в Централен професионален регистър на строителя съгласно Закона за Камарата на строителите и да могат да извършват строежи и/или отделни видове строителни и монтажни работи от съответната категория съгласно изискванията на чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите.

Когато за заявления за финансиране разход кандидатът е представил съпоставими оферти, независимо че разходът е включен в списъка, МИГ и РА извършва съпоставка между размера на разхода, посочен във всяка от представените оферти, и размера на определения референтен разход, като одобрява за финансиране разхода до най-ниския му размер. Когато кандидатът е представил мотивирана

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

обосновка за направения избор, съпоставката се извършва между размера на определения референтен разход и размера на предложението за финансиране разход, като РА одобрява за финансиране разхода до по-ниския му размер.

Изискванията не се прилагат по отношение на заявени за финансиране разходи за закупуване на земя, сгради и други недвижими имоти, както и за разходи за такси за

Кандидатите представят в МИГ решение за определяне на стойността на разхода, за който кандидатстват, с включена обосновка за мотивите, обусловили избора му.

За кандидатите обосноваването на разхода може да се преценява чрез съпоставяне с определените референтни разходи.

Недопустими разходи:

1. Разходите, посочени в чл. 21 на Наредба № 22 от 14.22.2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие” на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.

1. за лихви по дългове;
2. за закупуването на незастроени и застроени земи на стойност над 10 на сто от общите допустими разходи за съответната операция;
3. за данък върху добавена стойност (ДДС), с изключение на невъзстановим ДДС, когато е поет действително и окончателно от кандидати, различни от лицата, освободени от данък съгласно чл. 3, ал. 5 от Закона за данък върху добавената стойност;
4. за обикновена подмяна и поддръжка;
5. за лихви и комисиони, печалба на лизинговата компания, разходи по лихви за рефинансиране, оперативни и застрахователни разходи по лизингов договор;
6. за лизинг освен финансов лизинг, при който получателят на помощта става собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване на заявка за междинно или окончателно плащане за същия актив;
7. за режимни разходи;
8. за застраховки;
9. за закупуване на оборудване втора употреба;
10. извършени преди 1 януари 2014 г.;
11. за принос в натура;
12. за инвестиции в селското стопанство – закупуване на права за производство и плащане, закупуване на животни, закупуване на едногодишни растения и

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

тяхното засаждане;

13. за инвестиция, за която е установено, че ще оказва отрицателно въздействие върху околната среда;
14. извършени преди подаването на проектното предложение на финансова помощ, независимо дали всички свързани плащания са извършени, с изключение на разходите за предпроектни проучвания, такси, възнаграждение на архитекти, инженери и консултантски услуги, извършени след 1 януари 2014 г.;
15. за строително – монтажни работи и за създаване на трайни насаждения, извършени преди посещение на място от МИГ;
16. заявени за финансиране, когато надвишават определените по реда на чл. 22, ал. 4 от Наредба 22 референтни разходи;

15. Допустими целеви групи:

НЕПРИЛОЖИМО

16. Приложим режим на минимални/държавни помощи:

1. Финансово подпомагане за „Инвестиции, свързани с преработка на селскостопански продукти и търговията със селскостопански продукти“, за продуктите описани в приложение № I по чл. 38 от ДФЕС.

Финансовото подпомагане за дейностите по подмярката попада в обхвата на чл. 42 от ДФЕС, в който е определено, че поради спецификата на селскостопанския сектор правилата за конкуренцията се прилагат по отношение на производството и търговията със селскостопански продукти само доколкото това е решено от Европейския парламент и Съвета.

По отношение на подпомагането за развитие на селските райони основните принципи за приложимост на правилата за държавни помощи са изложени в чл. 81 и 82 от Регламент № 1305/2013.

Съгласно чл. 81, параграф 2 от Регламент № 1305/2013 правилата за държавната помощ не се прилагат по отношение на плащанията, извършвани от държавите членки съгласно Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета, нито по отношение на допълнителното национално финансиране, посочено в чл. 82, попадащо в обхвата на чл. 42 от ДФЕС.

Финансовото подпомагане по подмярката няма да представлява „държавна помощ“ по смисъла на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

2. Финансово подпомагане за „Инвестиции в преработка/ маркетинг на селскостопански продукти“ за предприятия за преработка на продукти от Приложение I в продукти извън Приложение I на ДФЕС.

Финансовото подпомагане за дейностите по подмярката не попада в обхвата на чл. 42 от ДФЕС, в който е определено, че поради спецификата на селскостопанския сектор правилата за конкуренцията се прилагат по отношение на производството и търговията със селскостопански продукти само доколкото това е решено от Европейския парламент и Съвета.

Съгласно чл. 44 от Регламент (ЕС) № 702/2014 помощта е определена като съвместима с вътрешния пазар по смисъла на чл. 107, параграф 3, буква „в“ от ДФЕС и е освободена от задължението за уведомяване по чл. 108, параграф 3 от него, тъй като изпълнява условията, определени в параграфи 2 – 10 от този член и в глава I от ДФЕС.

България, като държава-член на ЕС е спазила изискването на чл. 9 параграф 1 от Регламент (ЕС) № 702/2014 и е **получила идентификационен номер на помощта - SA 43542 (2015/XA).**

Кандидатите за финансова помощ, чиито инвестиции попадат в цитирания по-горе обхват, следва да представят Декларация за размера на получените държавни помощи по образец (Приложение № 12).

Допълнителна информация относно приложимото законодателство в областта на държавните помощи може да бъде открита на интернет страницата на Министерство на финансите: <http://stateaid.minfin.bg/>

17. Хоризонтални политики:

Важно!

Настоящата процедура се провежда при спазване на заложените в Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 хоризонтални принципи.

При подготовката и изпълнението на дейностите на всяко проектно предложение следва да се спазват и прилагат задължително и трите хоризонтални принципа.

- **Равни възможности и недопускане на дискриминация**

В изпълнение на чл. 96, ал. 7, т. б на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. по време на различните етапи на прилагането на ОП РЧР 2014-2020 г. и особено по отношение на достъпа до финансиране ще бъдат предприети конкретни действия и мерки за насърчаване на равните възможности и предотвратяването на всякаква дискриминация, основана на пол, раса, цвят на кожата, етническа принадлежност или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, имотно

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

състояние, произход, увреждане, възраст или сексуална ориентация, като се имат предвид потребностите на различните целеви групи, изправени пред риск от подобна дискриминация.

- **Равенство между половете**

Равенството между мъжете и жените и интегрирането на принципа за равенство на възможностите ще се насърчава по време на различните етапи на прилагането на оперативната програма и особено по отношение на достъпа до финансиране.

Конкретно в рамките на програмата ще бъдат подкрепяни действия, насърчаващи съвместяването на професионалния с личния и семеен живот, насърчаване гъвкави форми на заетост и гъвкаво работно време, предоставяне на възможности за дистанционни обучения и работа, насърчаване на икономическата активност и независимост на жените, подкрепа за фирмени практики за насърчаване равенството между мъжете и жените на работното място и съчетаване на професионалния и личния живот, премахването на джендър стереотипите в обществото и др.

Чрез интегрирането на принципа за равенство между половете, усилията не се ограничават единствено до прилагането на определени действия насочени към жените, а се преследва постигането на равенство, отчитащо въздействието на дадена ситуация, както върху мъжете, така и върху жените.

- **Устойчиво развитие**

Посредством инвестиционните приоритети, към които е насочена подкрепата на ОП РЧР 2014-2020 г. ще се предостави и подкрепа за прехода към икономика, която е нисковъглеродна, устойчива на изменението на климата, екологично устойчива и използваща ефикасно ресурсите. ОП РЧР 2014-2020 предвижда специфични мерки, насочени към опазването на околната среда и подкрепа за зелен растеж в рамките на съответните приоритетни оси, а също така и интегриране на изискванията за опазване на околната среда, ресурсната ефективност, смекчаването на изменението на климата и адаптацията към него, устойчивостта на природни бедствия, както и превенцията и управлението на риска на хоризонтално ниво при подбора и изпълнението на проектите по програмата.

ВАЖНО

В т. 11 от Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да представят информация за съответствието на проектното предложение с посочените принципи. Прилагането на заложените в проекта принципи ще се проследява на етап изпълнение на проектното предложение.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):

1. Одобреният проект се изпълнява в срок в срок до 36 месеца от датата на:
- подписването на административния договор за предоставяне на финансова помощ с РА за кандидати, които не се явяват възложители по чл. 5 и 6 от ЗОП;
 - получаване от ползвателя на финансова помощ на уведомително писмо с решението за съгласуване/отказ за съгласуване на последната по време обществена поръчка за избор на изпълнител по проекта за получатели на финансова помощ, които се явяват възложители по чл. 5 и 6 от ЗОП.

Крайният срок за изпълнение на дейностите по проектите към стратегия за ВОМР, финансирани от ЕЗФРСР, е до 30 юни 2023 г.

19. Ред за оценяване на концепцията за проектни предложения:

Неприложимо

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения:

Неприложимо

21. Ред за оценяване на проектните предложения:

Подбор на проектни предложения към стратегии за ВОМР се извършва от Комисия за подбор, назначена от МИГ съгласно разпоредбите на чл. 44, ал. 1 на ПМС 161 от 4 юли 2016 г.

Комисията за подбор на проектни предложения е съставена от: председател без право на глас, секретар без право на глас, нечетен брой членове с право на глас – не по-малко от трима и резервни членове - не по-малко от трима. Членовете на комисията могат да бъдат служители на МИГ, членовете на общото събрание на МИГ и външни експерти - оценители. Председателят и секретарят на комисията не могат да бъдат външни експерти. Делът на представителите на публичния сектор в комисията не може да превишава 50 на сто от имащите право на глас членове. Външните експерти - оценители се избират при спазване на разпоредбите на чл. 13 от ПМС № 162 от 2016 г. В работата на комисията могат да участват и наблюдатели по предложение на съответния УО и помощник оценители, които не са членове на КППП.

Помощник оценителите са служители на МИГ, или външни експерти – оценители, които подпомагат дейността по оценка и чиято дейност се ограничава до етапите на оценка, определени в заповедта за назначаване на КППП.

Председателят, секретарят и членовете на комисията, както и наблюдателите и помощник – оценители трябва да притежават необходимата квалификация и професионална

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

компетентност за изпълнение на задачите, възложени им със заповедта за назначаване. Те са длъжни да изпълняват задълженията си добросъвестно, обективно и безпристрастно, както и да пазят в тайна обстоятелствата, които са узнали във връзка със своята работа в комисията.

Те не могат:

1. да са в конфликт на интереси по смисъла на чл. 57, параграф 2 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2015 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 1605/2002 на Съвета (ОВ, L 298/1 от 26 октомври 2012 г.) с някой от кандидатите или партньорите в процедурата за предоставяне на безвъзмездна помощ;
2. да имат интерес по смисъла на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси от предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по конкретната процедура;
3. да са свързани лица по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с кандидат или партньор в процедурата;
4. да са лица, които се намират помежду си в йерархична зависимост.

В хода на оценителния процес по аналогия се спазват и ал. 4-9 на чл.16 от ПМС № 162 от 2016 г.

Подборът на проектни предложения, финансирани от ЕЗФРСР към стратегия за ВОМР на МИГ, се извършва по условията и реда на раздел I "Подбор на проекти към стратегия за ВОМР" от глава пета от ПМС № 161 на МС от 04.07.2016 г. за определяне на правила за координация между управляващите органи на програмите и местните инициативни групи, и местните инициативни рибарски групи във връзка с изпълнението на Подхода „Водено от общностите местно развитие“ за периода 2014 – 2020 г. (обн., ДВ, бр. 52 от 8.07.2016 г., в сила от 8.07.2016 г., изм. и доп., бр. 32 от 21.04.2017 г., в сила от 21.04.2017 г, посл. изменение от 2018 г.) (ПМС № 161).

Комисията извършва оценка на всички проектни предложения, подадени в определения срок. Оценката на проектите предложения се извършва по критерии и методика, определени в Насоките за кандидатстване.

Критериите не подлежат на изменение по време на провеждането на процедурата. Оценката се извършва в системата ИСУН 2020 и се документира чрез попълването на оценителни таблици.

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

Оценката на проектните предложения по процедурата включва два етапа:

Етап 1: Оценка на административното съответствие и допустимостта (АСД);

Етап 2: Техническа и финансова оценка (ТФО).

ЕТАП 1: ОЦЕНКА НА АДМИНИСТРАТИВНОТО СЪОТВЕТСТВИЕ И ДОПУСТИМОСТТА

Комисия, назначена със заповед на председателя на Управителния съвет на МИГ, ще извърши оценка на административното съответствие и допустимостта на проектните предложения.

В съответствие с разпоредбите на чл. 34, ал. 2 от ЗУСЕСИФ, когато при оценката на административното съответствие и допустимостта се установи липса на документи и/или друга нередовност, комисията изпраща на кандидата уведомление за установените нередовности и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица.

Кореспонденцията с кандидата ще се извършва през системата ИСУН 2020 чрез профила на кандидата и асоциирания към него електронен адрес на потребителя. Кандидатите могат да бъдат информирани за наличието на активна комуникация и чрез факс/телефон/електронна поща.

Неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата! Кандидатът няма право да представя на комисията други документи освен липсващите и тези за отстраняване на нередовностите. Отстраняването на нередовностите не може да води до подобряване качеството на проектното предложение.

ЕТАП 2: ТЕХНИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ОЦЕНКА

На техническа и финансова оценка подлежат само преминалите административно съответствие и допустимост.

“Техническа и финансова оценка” е оценка по същество на проектните предложения, която се извършва в съответствие с критериите за оценка.

Техническата и финансова оценка на всяко проектно предложение се извършва най-малко от двама членове на комисията, като членовете, представляващи публичния сектор не трябва да са повече от 50%. Те могат да бъдат подпомагани от помощник-оценители.

Окончателната оценка е средноаритметично от оценките на двамата оценители. При разлика между двете оценки от повече от 20 на сто от максималната възможна оценка председателят на комисията възлага оценяването на трето лице – член на комисията с право на глас. Окончателната оценка е средноаритметично от оценката на третото лице и

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

по-близката до неговата от първите две оценки. Окончателната оценка се оформя от оценката на третия оценител само в случаите, когато тя е средноаритметично от оценките на другите двама.

Когато проектното предложение е оценено от двама членове на комисията и едната оценка е по-ниска от минимално допустимата оценка за качество по процедурата, а другата оценка – по-голяма или равна на нея, председателят на комисията възлага оценяването на трето лице – член на комисията с право на глас. Окончателната оценка е средноаритметично от оценката на третото лице и сходната с неговата по отношение на праговете от първите две оценки.

При оценката на проектните предложения комисията може да изисква допълнителна пояснителна информация от кандидата, като срокът за представянето ѝ не може да бъде по-кратък от една седмица. Тази възможност не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение и до нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗУСЕСИФ.

При непредставяне на изискваната допълнителна информация или разяснения в срок, проектното предложение може да бъде отхвърлено само и единствено на това основание или съответно да получи по-малък брой точки. Всяка информация, предоставена извън официално изискваната от Комисията за подбор, не се взема под внимание. Исканията за представяне на допълнителни документи и разяснения се изпращат през ИСУН 2020 чрез електронния профил на кандидата като кандидатът следва да бъде известяван електронно чрез електронния адрес, асоцииран към неговия профил. В тази връзка е необходимо кандидатите да разполагат винаги с достъп до електронния адрес, към който е асоцииран профила в ИСУН 2020. За дата на получаване на искането за документи/информация се счита датата на изпращането му чрез ИСУН 2020. Кандидатът представя допълнителните разяснения и/или документи по електронен път чрез ИСУН 2020.

Техническият процес свързан с представянето на допълнителна информация/документи е описан в Ръководството за потребителя за модул “Е-кандидатстване” в ИСУН 2020 от 14 май 2016 г.

В случай че при оценката на конкретно проектно предложение се установи, че с финансовата помощ, за която се кандидатства, ще бъде надхвърлен прагът на допустимите държавни или минимални помощи, оценителната комисия намалява служебно размера на безвъзмездната финансова помощ до максимално допустимия размер. Тази корекция не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение и до нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 ЗУСЕСИФ.

Оценителната комисия може да извършва корекции в бюджета на проектно

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

предложение, в случай че при оценката се установи:

1. наличие на недопустими дейности и/или разходи;
2. несъответствие между предвидените дейности и видовете заложи разходи;
3. дублиране на разходи;
4. неспазване на заложените в Условието за кандидатстване правила или ограничения по отношение на заложи процентни съотношения/прагове на разходите;
5. несъответствие с правилата за държавните или минималните помощи.

Корекциите в бюджета не могат да водят до:

1. увеличаване на размера или на интензитета на безвъзмездната финансова помощ, предвидени в подаденото проектно предложение;
2. невъзможност за изпълнение на целите на проекта или на проектните дейности;
3. подобряване на качеството на проектното предложение и нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 ЗУСЕИФ.

Процедурата по оценка приключва с Оценителен доклад, изготвен в ИСУН 2020 по реда на чл. 44, ал. 3-6 и чл. 45 на ПМС № 161 от 2016 г. Оценителният доклад се одобрява от УС на МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица в срок до 5 работни дни от приключване на работата на КППП.

МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица уведомява кандидатите, чиито проектни предложения не са одобрени или са частично одобрени в срок до 5 работни дни от одобряване на оценителния доклад от управителния съвет. Всеки кандидат, получил уведомително писмо от МИГ, че проектното му предложение не е одобрено или е частично одобрено, има право да възрази пред ДФЗ в срок до 3 работни дни от датата на получаването на уведомлението.

Общия брой на точките по настоящата процедура е 100 точки.

За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна или по-голяма от 30 т.

В случай че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, проектите ще бъдат подредени в низходящ ред по следните критерии:

Крайната оценка по критерий „Проектът създава допълнителни работни места в стопанството“, определен като основен приоритет в т. 4.5. „Йерархията на целите – включително цели за крайните продукти или резултатите“ от Стратегията за ВОМР на

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

МИГ - Котел, Сунгурларе и Върбица;

При равен брой точки и по този критерий, проектите ще бъдат подредени в низходящ ред по следния критерий:

Крайната оценка по критерий „Проектът съдържа дейности водещи за опазването на околната среда и/или устойчиво използване на ресурсите“.

22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:

Всички предложения за проекти се проверяват за съответствие с критериите за допустимост. Всички проекти, които отговарят на критериите за допустимост се класират по следните приоритетни критерии, подредени по тежест, като точния броят на точките за всеки приоритетен критерий ще бъде фиксиран в разработената от МИГ методология за оценка при изготвяне на документите за кандидатстване – Приложение 29 от Документи за информация.

Забележка:

Съгласно § 1, т.38 от Наредба №22/14.22.2015г. на МЗХГ за условията и редът за прилагане на подмярка 19.2. "Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие" на мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" (ВОМР) от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. (ПРСР 2014 - 2020 г.) под иновативност се разбира: "Иновативност на стратегия за ВОМР" е включване в стратегията за ВОМР на нов подход, метод или средства за реализирането ѝ, които не са прилагани на територията на местната общност чрез: а) възможност за създаване на нов за територията продукт или услуга, и/или б) включване на дейности/мерки, които предоставят възможност за нова за територията форма на използване на природните ресурси и/или културно-историческото наследство, и/или в) нов метод и/или начин за решаване на местните проблеми и слабости на територията, и/или; г) определяне на критерии за оценка на проектите, свързани с иновативност на проектите.

Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите

1. Проекти със стойност:	
1.1. Проекти на стойност от 10 000 лева – до 60 000 лева	15 т.
1.2. Проекти на стойност от 60 001 лева – до 160 000 лева.	20 т.
1.3. Проекти на стойност над 160 001 лева	10 т.
2. Проектът съдържащ дейности водещи до опазване на околната среда.	10 т.
3. Проекти за преработка на биологични суровини и производство на биологични продукти.	15 т.
4. Проекти водещи до повишаване на качеството на продукта.	5 т.

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

5. Инвестициите по проекта водят до повишаване на енергийната ефективност на предприятието.	10 т.
6. Инвестициите по проекта включват иновации в стопанството /"Иновации" са: иновативен продукт произвеждан от стопанството/предприятието, въвеждане на нов производствен процес (машини, съоръжения и оборудване) или нова практика, въвеждане на нова организационна форма, включително маркетинг.	10 т.
7. Проекти на млади земеделски стопани – до 40г. и/или жени и/или представители на уязвими или малцинствени групи.	10 т.
8. Проектът създава допълнителни работни места в стопанството: – мин. 1 – 2 и над 2	10 т. 20 т.
Максимален брой точки	
Подпомагат се проекти получили минимум 30 точки	100 т.

**Подпомагат се проекти получили минимум 30 точки
ВАЖНО !!!**

Само проектни предложения, преминали успешно оценка на административното съответствие и допустимостта, подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

“Техническа и финансова оценка” на проектните предложения се осъществява при спазване на Методология за техническа и финансова оценка по процедурата (Приложение № 29 към настоящите Условия за кандидатстване)

На етап Техническа и финансова оценка комисията извършва проверка и за допустимост и основателност на разходите.

23. Начин на подаване на проектните предложения:

Проектните предложения по настоящата процедура за подбор на проекти, следва да бъдат подадени само по електронен път като се използва ИСУН 2020. Интернет адресът на модула за електронно кандидатстване на ИСУН 2020 е: <http://eumis2020.government.bg/>, където е налично ръководство за работа със системата.

Документите за кандидатстване следва да бъдат подадени **само по електронен път.**

Всеки кандидат по настоящата процедура има право да участва **с едно проектно предложение** в настоящата процедура.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

Подаването на проектното предложение се извършва чрез попълване на уеббазиран Формуляр за кандидатстване, като проектното предложение се подписва с КЕП на лицето, овластено да представлява кандидата.

Преди подаването на проектното предложение, Формулярът за кандидатстване задължително се подписва с КЕП с отделна сигнатура (detached) от поне едно от лицата с право да представлява кандидата или упълномощено/оправомощено лице. В случай че кандидатът се представлява заедно от няколко лица, формулярът се подписва с КЕП от всички от тях. В случай че КЕП е на упълномощено лице, то към проектното предложение следва да се прикачи сканирано нотариално заверено пълномощно (в секция 12 от Формуляра).

Подписването на документи с КЕП е възприето по настоящата процедура, тъй като съгласно чл. 13, ал. 4 от Закона за електронния документ и електронния подпис, КЕП има значението на саморъчен подпис. При идентифициране с КЕП, същият следва да е придружен от удостоверение за КЕП, издадено от доставчик на удостоверителни услуги, вписан в регистъра на доставчиците на удостоверителни услуги към Комисията за регулиране на съобщенията.

Кандидатите трябва да представят Формуляра за кандидатстване и приложенията на български език, с изключение на текстовете, за които се изисква информацията да бъде попълнена на английски език. Формулярът за кандидатстване по процедурата се попълва от кандидата, съгласно инструкциите дадени в Указанията за попълване на формуляр за кандидатстване (Приложение за информация към Условията за кандидатстване). ИСУН 2020 предоставя възможност за коригиране и допълване на формуляра, докато той е в режим чернова и работата по него.

ВАЖНО!

Моля обърнете внимание, че електронната поща, с която се регистрирате като потребител в ИСУН 2020 е асоциирана с профила на кандидата. Комуникацията (Кореспонденцията) с кандидата по време на оценка на проектното предложение се осъществява по електронен път чрез профила на кандидата в ИСУН 2020, от който е подаден съответния проект и промени на посочения профил са невъзможни.

Проектното предложение се изпраща чрез системата, съгласно Указанията за попълване на формуляра.

След подаване на проектното предложение, системата го регистрира и генерира регистрационен номер. Системата изпраща уведомление до посочения електронен адрес на потребителя, че проектното предложение е регистрирано със съответния

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

регистрационен номер.

До приключване на работата на оценителната комисия кандидатът има възможност да оттегли своето проектно предложение като подаде писмено искане до "МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица" на хартиен носител, подписано от поне един от представляващите кандидата и подпечатано, като това обстоятелство се отбелязва в ИСУН 2020 от потребител на системата със съответните права и оттегленото проектно предложение не се разглежда от оценителната комисия.

Формулярът за кандидатстване трябва да бъде попълнен внимателно и максимално ясно, така че да може да бъде оценен правилно. Всякакви грешки или несъответствия, допуснати при попълване на Формуляра за кандидатстване могат да доведат до отхвърляне на проектното предложение.

При оценката на проектите предложения оценителната комисия може да изиска допълнителна пояснителна информация или документ от кандидатите. Комуникацията с кандидатите се осъществява посредством Информационната система за управление и наблюдение ИСУН 2020 чрез профила на кандидата и асоциирания към него електронен адрес на потребителя.

Следва да се има предвид обаче, че Формулярът за кандидатстване не може да бъде изискван допълнително и непредставянето на някое от изискваните приложения може да доведе до автоматичното отхвърляне от оценителната комисия на проектното предложение.

Моля, обърнете внимание, че Формулярът за кандидатстване трябва да бъде попълнен внимателно и максимално ясно, така че да може да бъде оценен правилно. Всякакви грешки или несъответствия, допуснати при попълване на Формуляра за кандидатстване могат да доведат до отхвърляне на проектното предложение.

24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:

I. Общи документи

1. Таблица за допустими инвестиции и дейности подписана с КЕП от кандидата във формат .xls или .xlsx съгласно Приложение № 2 от Документи за попълване.
2. Декларация по чл.19 и 20 от ЗЗЛД с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“ съгласно Приложение № 3 от Документи за попълване.
3. Нотариално заверено изрично пълномощно, в случай че документите не се подават лично от кандидата. Представя се във формат „pdf“.
4. Представено е свидетелство за съдимост от представляващия/те кандидата, издадено не по-късно от 6 месеца преди представянето му. Представя се във формат

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

„pdf“.

5. Удостоверение от НАП за наличие или липса на задължения по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от ДОПК и Удостоверения от общините Котел, Сунгурларе и Върбица за липса на задължения по ЗМДТ. Представя се във формат „pdf”.

6. Представена е декларация – НСИ съгласно Приложение № 17 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“

7. Представена е декларация за липса или наличие на двойно финансиране по проекта съгласно Приложение № 13 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

8. Представена е декларация за липса на изкуствено създадени условия съгласно Приложение № 14 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

9. Представен е формуляр за мониторинг по подмярка 19.2 съгласно Приложение № 15 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканиран във формат „pdf“.

10. Представена е Декларация за нередности съгласно Приложение № 4 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

11. Представена е Декларация за размера на получените държавни помощи съгласно Приложение № 12 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

12. Представена е Декларация съгласно Приложение № 5 от представляващия/те кандидата от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

13. Представена е декларация в оригинал по чл. 4а, ал. 1 Закона за малките и средните предприятия по образец, утвърден от министъра на икономиката и енергетиката, когато е приложимо – Приложение № 8а и 8б от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

14. Справка – декларация за обработваната земя/ отглежданите животни от членовете на групата/ организацията на производители, с които участват в групата/ организацията с подпис/и, печат съгласно Приложение № 7/*Представя се за кандидати групи/ организации на производители/* с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

15. Представена е декларация за изчисление на минималния стандартен производствен обем на стопанството съгласно Приложение № 6 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

16. Представена е декларация за видовете и количества суровини съгласно Приложение № 10 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

17. Представени са лицензи, разрешения и/или друг документ, удостоверяващ

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

регистрацията, в случаите на предвидени разходи за дейности и инвестиции, за които се изисква лицензиране, разрешение и/или регистрация за извършване на дейността/инвестицията съгласно българското законодателство и неупоменати изрично в настоящия списък.

18. Решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда/решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка/становище по екологична оценка/решение за преценка на вероятната степен на значително отрицателно въздействие/решение по оценка за съвместимостта/писмо/разрешително от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД), издадени по реда на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и/или Закона за водите (когато издаването на документа се изисква по ЗООС и/или по Закона за водите) **или** е представен входящ номер на искане за издаване от съответния орган, но това е допустимо само в случаите, когато проектното предложение не включва строително-монтажни работи. (когато е приложимо). Представя се във формат „pdf“.

19. Договор за финансов лизинг с приложен към него погасителен план за изплащане на лизинговите вноски, в случай че проектът включва разходи за закупуване на активи чрез финансов лизинг. Представя се във формат „pdf“.

20. Бизнес план за 5-годишен период, а в случаите на инвестиции за строително-монтажни работи - за 10-годишен период - по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФЗ – Приложение № 9 и Приложение № 9А с подпис/и, печат на всяка страница и сканиран във формат „pdf“ и таблиците от бизнес плана в „xls” по образец.

21. Инвентарна книга към датата на подаване на проектно предложение към стратегията за ВОМР с разбивка по вид на актива, дата и цена на придобиване - в случай на разходи, които представляват дълготрайни материални активи съгласно Закона за счетоводството. Представя се във формат „pdf“.

22. Решение на компетентния орган на юридическото лице за кандидатстване по ПРСР 2014-2020. Представя се във формат „pdf“.

23. Справка за дълготрайните активи - приложение към счетоводния баланс за предходната финансова година и/или за последния отчетен период (за юридически лица и еднолични търговци). Представя се във формат „pdf“.

24. Фактури, придружени с платежни нареждания, за извършени разходи преди подаване на проектното предложение към стратегията за ВОМР за разходи за предпроектни проучвания, такси, възнаграждение на архитекти, инженери и консултантски услуги, извършени след 1 януари 2014 г., ведно с банкови извлечения. Представя се във формат „pdf“.

25. Оферта и/или извлечение от каталог на производител/доставчик/строител

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

и/или проучване в интернет за всяка отделна инвестиция в дълготрайни активи - с предложена цена от производителя/доставчика/строителя, когато кандидатът планира да провежда процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160 или по Закона за обществените поръчки след сключване на договор за предоставяне на финансова помощ (когато е приложимо). Представя/т се във формат „pdf”.

Важно!

В случаите, при които Държавен фонд „Земеделие“ няма разработени референтни стойности, то кандидатите за получаване на БФП трябва да представят най-малко три съпоставими, независими оферти в оригинал, които съдържат наименование на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена в левове или евро с посочен ДДС, съгласно Въпроси и отговори от 28.09.2017 г., публикувани на: <https://www.eufunds.bg/index.php/bg/programen-period-2014-2020/vodeno-ot-obshtnostite-mestno-razvitie-vomr/vaproisi-i-otgovori>

В случаите, когато оферентите са местни лица, трябва да са вписани в Търговския регистър към Агенцията за вписване, а оферентите – чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство. Оферентите на строително-монтажни работи, местни и чуждестранни лица, трябва да бъдат вписани в Централен професионален регистър на строителя съгласно Закона за Камарата на строителите и да могат да извършват строежи и/или отделни видове строителни и монтажни работи от съответната категория съгласно изискванията на чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите.

Кандидатите събират офертите чрез прилагане на принципа на пазарни консултации съгласно ЗОП, като публикуват на профила на купувача информацията относно вида на инвестицията, която ще бъде заявена за финансиране, придружена от техническа спецификация с посочени минимални параметри или подробно описание на актива. Кандидатите определят подходящ срок за получаване на оферти, който не може да бъде по-кратък от 5 работни дни.

Минималното съдържание на офертите е: наименование на оферента, срок на валидност на офертата, дата на издаване на офертата, подпис и печат на офертата, техническо предложение, ценово предложение в левове с посочен ДДС.

Кандидатите представят решение за определяне на стойността на разхода, за който кандидатстват, с включена обосновка за мотивите, обусловили избора му.

В случаите, когато оферентите са чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство. (когато е приложимо).

26. Представени са най-малко три съпоставими независими оферти в оригинал,

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

които съдържат наименование на оферента, срока на валидност на офертата, датата на издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена, определена в левове или евро с посочен ДДС, ведно с направени от кандидата запитвания за оферти съгласно приложение № 11 от Документи за попълване за разходи, които не са включени в референтния списък, - *не се отнася при кандидатстване за разходи за закупуване на земя, сгради и друга недвижима собственост, както и за разходи за извършени услуги от държавни или общински органи и институции*; Представя се във формат „pdf“.

27. Предварителни или окончателни договори за услуги и доставки - обект на инвестицията, включително с посочени марка, модел, цена в лева или евро с посочен ДДС и срок за изпълнение - *важи в случаите, когато кандидатът не се явява възложител по чл. 5 и 6 от ЗОП*. В случаите на инвестиции за строително-монтажни работи към договорите се прилагат и количествено-стойностни сметки на хартиен и електронен носител (по образец). Представя се във формат „pdf“ и „xls“или “xlsx”.

28. Решение на кандидата за избор на доставчик/изпълнител - *важи в случаите, когато кандидатът не се явява възложител по чл. 5 и 6 от ЗОП*, а когато избраната оферта не е с най-ниска цена - и писмена обосновка за мотивите, обусловили избора. Представя се във формат „pdf“.

29. Удостоверение за данъчна оценка, издадено в рамките на месеца, предхождащ датата на подаване на заявлението за подпомагане (когато е приложимо). Представя се във формат „pdf“.

30. Регистрационна карта по реда на наредбата по § 4 ЗПЗП и анкетни формуляри към нея. Към анкетните формуляри се прилага опис, заверен от официален ветеринарен лекар не по-рано от 4 месеца преди датата на подаване на заявлението за подпомагане, когато в изчисляването на стандартния производствен обем участват животни. Представя се във формат „pdf“.

31. Отчет за приходи и разходи за предходната финансова година или последен приключен междинен период-*важи за кандидати юридически лица*. Представя се във формат „pdf“.

32. Представена е декларация за **завързаност** съгласно Приложение № 20 от Документи за попълване с подпис/и, печат и сканирана във формат „pdf“.

II. Специфични документи в случай на проект с инвестиции за извършване на строително-монтажни работи: строителство, реконструкция, ремонт, рехабилитация:

1. Документ за собственост на земя и/или друг вид недвижими имоти, обект на инвестицията или Учредено право на строеж върху имота за срок не по-малко от 6 години, считано от датата на подаване на заявлението за подпомагане, когато е учредено срочно право на строеж – в случай на кандидатстване за разходи за

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

строително-монтажни работи, за възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради и/или помещения, дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства, за които се изисква Разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията или Документ за ползване на имота за срок не по-малко от 6 години, считано от датата на подаване на заявлението за подпомагане, когато е учредено срочно право на строеж – в случай на кандидатстване за разходи за строително-монтажни работи, за възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради и/или помещения, дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства, за които се изисква Разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията;

2. Одобрен инвестиционен проект, изработен във фаза „Технически проект“ или „Работен проект“ в съответствие с изискванията на ЗУТ и Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти или Заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на сградата, съоръжението, обекта, който ще се изгражда, ремонтира или обновява и когато за предвидените строително-монтажни работи не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ;

3. Разрешение за строеж, когато издаването му се изисква съгласно ЗУТ или Становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж, когато издаването му не се изисква съгласно ЗУТ;

4. Подробни количествени сметки, за предвидените строително-монтажни работи, заверени от правоспособно лице. Представя се във формат „pdf“.

5. Заверени количествено-стойностни сметки, включително и във формат „xls“ (когато е приложимо);

6. Разрешение за поставяне, издадено в съответствие със ЗУТ (важи, в случай че проектът включва разходи за преместваеми обекти). Представя се във формат „pdf“.

7. Заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на сградата, съоръжението, обекта, който ще се изгражда, ремонтира или обновява, в случаите на проекти, включващи разходи за строително-монтажни работи и когато за предвидените строително-монтажни работи не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ. Представя се във формат „pdf“.

7. Становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж – *важи в случай, че проектът включва разходи за строително-монтажни работи и за тях не се изисква издаване на разрешение за строеж, съгласно ЗУТ*. Представя се във формат „pdf“.

III. Машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане

1. Технологичен проект ведно със схема и описание на технологичния процес, изготвен и заверен от правоспособно лице (когато инвестицията по проекта е част от

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

технологичен процес). Представя се във формат „pdf”.

2. Документ, удостоверяващ, че предприятието отговаря на изискванията за хигиена на храните/фуражите и тяхната безопасност, издаден от Българската агенция по безопасност на храните

IV. Специфични документи в случай на проект с инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници

1. Представен е одобрен технически/технологичен проект, придружен от предпроектно проучване, изготвен и съгласуван от правоспособно лице.

2. Анализ, изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област (важи в случаите на инвестиции за производство на електрическа и/или топлинна енергия или енергия за охлаждане и/или производство на биогорива и течни горива от биомаса);

V. Документи, доказващи съответствие с критериите за подбор на проекти:

1. Становище, издадено от правоспособно лице, от което да е видно кои от инвестициите в проекта са свързани с опазване компонентите на околната среда. Документът се представят, когато кандидатът заявява приоритет по **критерий за подбор 2**. Представя се във формат „pdf”.

2. Предварителни/окончателни договори с описани количества и цени на биологични суровини като доказателство, че са осигурени суровини за преработвателното предприятие съгласно производствената му програма от бизнес плана за срок минимум три години. **Към договорите се прилага сертификат за биологично производство на суровината**(когато **не се** *предвижда преработка на собствена биологично сертифицирана земеделска продукция*); или

- Декларация за видовете и количества суровини по образец Приложение № 10 към, **придружена със сертификат за биологично производство, в който фигурират изрично посочените за преработка суровини** (когато **се** *предвижда преработка на собствена биологично сертифицирана земеделска продукция и/или използване на биомаса, получена в резултат на земеделската или преработвателната дейност на кандидата*); или

- Предварителни договори за реализация на произведена биологична продукция по производствената програма на преработвателното предприятие за срок минимум три години след изплащане на финансовата помощ като доказателство, че кандидатът ще произвежда биологична продукция. **Към договорите се прилага копие от сертификат/и от контролиращо лице - за съществуващи предприятия, в случай че произвеждат биологична продукция.**

Документът се представят, когато кандидатът заявява приоритет по **критерий за**

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

подбор 3. Представя се във формат „pdf“.

3. Представен е сертификат / документ / удостоверение, доказващ, че инвестициите по проекта водят до подобряване качеството на продукта. Документът се представят, когато кандидатът заявява приоритет **по критерий за подбор 4.** Представя се във формат „pdf“.

4. Резюме и доклад за отразяване на резултатите от енергийно обследване на промишлената система, съобразно изискванията на Наредба № РД-16-346 от 2.04.2009 г. за показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на промишлени системи, условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност на промишлени системи, изготвени от правоспособни лица, вписани в публичния регистър по чл. 34, ал. 1 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ). Документът се представят, когато кандидатът заявява приоритет **по критерий за подбор 5.** Представя се във формат „pdf“.

5. Декларация за иновации - Приложение № 19. Декларацията се попълва в случаите, когато кандидатът заявява разходи за иновации, съгласно иновативните характеристики описани в раздел 4.4. Описание на иновативните характеристики на стратегията за ВОМР на МИГ „Котел, Сунгурларе и Върбица“ /"Иновации" са: иновативен продукт произвеждан от стопанството/предприятието, въвеждане на нов производствен процес (машини, съоръжения и оборудване) или нова практика, въвеждане на нова организационна форма, включително маркетинг. Документът се представят, когато кандидатът заявява приоритет **по критерии за подбор 6.** Представя се във формат „pdf“.

6. Копие на регистрационна карта, издадена по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (обн., ДВ, бр.10 от 1999 г.; изм., бр. 106 от 2000 г., бр. 99 от 2001 г.; изм., бр. 39 от 2002 г., бр. 1 от 2003 г., бр. 20 от 2005 г., бр. 3 от 2007 г.; Решение № 2312 от 2007 г. на ВАС - бр. 23 от 2007 г.; Решение № 5821 от 2007 г. на ВАС - бр. 48 от 2007 г.; изм., бр. 2 от 2008 г., бр. 3, 79 и 89 от 2011 г., бр. 23 от 2012 г., бр. 110 от 2013 г., бр. 22, 43 и 63 от 2014 г. и бр. 31 от 2015 г.) и анкетни формуляри към нея. Документите се представят като доказателство, че към датата на подаване на заявлението за подпомагане кандидатът да е регистриран за първи път като земеделски стопанин по реда на Наредба № 3. Документът се представят, когато кандидатът заявява приоритет по критерий за подбор 7 . Представя се във формат „pdf“.

7. Документ за умения и компетентности - копие на диплома за завършено средно професионално образование, придружена от свидетелство за професионална квалификация или диплома за завършено висше образование по образователно-квалификационна степен бакалавър или образователно квалификационна степен магистър в областта на селското стопанство, ветеринарната медицина и/или

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

икономическо образование със земеделска насоченост. Документът се представят, когато кандидатът заявява приоритет по критерий за подбор 7. Представя се във формат „pdf“.

8. Справка за съществуващия и нает от кандидата персонал към края на предходната спрямо кандидатстването календарна година – Приложение № 7а (когато е приложимо).

Справката се представя, когато кандидатът заявява приоритет **по критерий за подбор 8**. Представя се във формат „pdf“.

9. Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за предходната спрямо кандидатстването календарна година, заверена от кандидата и НСИ. Представя се, в случай че кандидатът заявява точки **по критерии за подбор 8**. Представя се във формат „pdf“.

Документите се прилагат към формуляра за кандидатстване във формат „pdf“. Оригиналите на документите се съхраняват от кандидата и следва да могат да бъдат представени от МИГ при поискване.

Документите се представят на български език. В случаите, когато оригиналният документ е изготвен на чужд език, той трябва да бъде придружен с превод на български език, извършен от заклет преводач, а когато документът е официален по смисъла на Гражданския процесуален кодекс, той трябва да бъде легализиран или с апостил.

Формулярът за кандидатстване няма да се разглежда, ако е подаден в ИСУН 2020 след срока, определен в настоящите насоки.

25. Начален и краен срок за подаване на проектните предложения:

Процедурата е с няколко крайни срока за кандидатстване, които се определят, както следва:

Първи прием:

Начален срок: **26. 06. 2020 г.**

Краен срок: **25.09. 2020 г. 17. 30 часа.**

Втори и всеки следващ прием – при наличие на остатъчни средства след първи и всеки следващ прием

Втори прием - при наличие на остатъчни средства след първи прием:

Начален срок: 27. 11. 2020 г.

Краен срок: 27. 12. 2020 г. 17.30 часа.

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

Трети прием - при наличие на остатъчни средства след втори прием:
Начален срок: 01.03. 2021 г.
Краен срок: 01. 04. 2021 г. 17.30 часа.

26. Адрес за подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва изцяло по електронен път чрез попълване на уеб базиран формуляр за кандидатстване и подаване на формуляра и придружителните документи чрез Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg>, лично от законния представител на кандидата или от упълномощено от него лице.

27. Допълнителни въпроси и разяснения във връзка с Условието за кандидатстване:

На e-mail: vomrkotel@gmail.com, като ясно се посочва номера на поканата за набиране на предложения, могат да се задават въпроси и да се искат допълнителни разяснения, в срок до 3 седмици преди крайния срок за подаване на проектни предложения – **03.09.2020 г.**

Писмени разяснения ще бъдат дадени в срок до две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване – **09.09.2020 г.**

С оглед осигуряване равнопоставено третиране на кандидатите, МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица да дава разяснения, които съдържат становище относно качеството на конкретно проектно предложение. Разяснения се дават по отношение на условията за кандидатстване и са задължителни за всички кандидати.

Въпросите и разясненията ще бъдат публикувани на интернет страницата на „МИГ Котел, Сунгурларе и Върбица“: <http://mig-ks.com>, <https://eumis2020.government.bg>.

Важно!

В т. 11 от Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да представят информация

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

за съответствие на проектното предложение с посочените хоризонтални принципи. Прилагането на заложените в проекта принципи ще се проследява както на етап оценка на проектните предложения, така и на етап изпълнение на проектите.

С цел набавяне на пълен набор от данни за издаване на уникален регистрационен номер (УРН) от Държавен фонд „Земеделие“, кандидатите следва да попълнят

1/ Следната информация за издаване на уникален регистрационен номер:

ЕГН/ЛНЧ (Личен номер на чужденец); Документ за самоличност (№, дата на издаване, валидност); Данни за представляващия юридическо лице, вкл. ЕГН, пол и възраст за представляващия (когато е приложимо); Седалище и/или адрес по местоживееене (когато е приложимо); Адрес за кореспонденция;

ИЛИ

2/ Да се въведе УРН (в случай, че вече е издаден на кандидата).

Заявяване на точки по критериите за подбор.

Кандидатът има възможност да попълни номер и наименование на съответния критерий за подбор, съгласно таблицата **"Обективни критерии за оценка на проектите и тежест на показателите"** от точка 22. на Условието за кандидатстване, като посочи броя точки, които заявява за присъждане на проектното предложение. Заявеният брой точки трябва да бъде обоснован с посочване на аргументи, мотиви и позоваване на приложени документи, доказващи съответствието с критерия. Попълването на тази информация не е задължително.

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

"Авансово плащане"	Плащане по смисъла на чл. 63 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ, L 347/487 от 20 декември 2013 г.).
„Административни проверки“	Проверки съгласно условията и разпоредбите на чл. 48 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014.
„Генериращ нетни приходи проект“	По смисъла на чл. 61 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 е проект, който след приключването си генерира нетни приходи – парични потоци, заплащани директно от потребителите за стоки и услуги, предоставени с операцията, като такси, заплащани директно от потребителите за използването на инфраструктура, продажбата или отдаването под наем на земя или сгради или плащанията за услуги минус всички оперативни разходи и разходи за подмяна на недълготрайно оборудване за съответния период.
„Дейност“	Проект, договор, споразумение или друг механизъм, избран съгласно заложените в ПРСР 2014 –2020 г. критерии, предвид постигането на поставените цели в ПРСР 2014 – 2020 г.
„Изкуствено създадени условия“	Всяко установено от РА или друг компетентен орган условие по смисъла на чл. 60 от Регламент (ЕС) № 1306/2013.
„Междинно плащане“	Плащане за обособена част от одобрената и извършена инвестиция.
„Минимална помощ“	Помощта, която не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея поради своя минимален размер, както е дефинирана в действащия регламент на ЕС, относно прилагането на чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС по отношение на минималната помощ.
„Независими оферти“	Оферти, подадени от лица, които не се намират в следната

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

	<p>свързаност помежду си или спрямо кандидата:</p> <p>а) едното участва в управлението на дружеството на другото;</p> <p>б) съдружници;</p> <p>в) съвместно контролират пряко трето лице;</p> <p>г) участват пряко в управлението или капитала на друго лице, поради което между тях могат да се уговорят условия, различни от обичайните;</p> <p>д) едното лице притежава повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на другото лице;</p> <p>е) лицата, чиято дейност се контролира пряко или косвено от трето лице – физическо или юридическо;</p> <p>ж) лицата, едното от които е търговски представител на другото.</p>
„Непредвидени разходи“	<p>Разходи, възникнали в резултат на работи и/или обстоятелства, които не е могло да бъдат предвидени при първоначалното проектиране. Същите водят до увеличаване на количествата, заложили предварително в количествените сметки към проекта, и/или до нови строително-монтажни работи, за които са спазени условията за допустимост на разходите, предназначени за постигане на целите на проекта. В случаите на кандидати, които са възложители по чл. 5 и 6 от Закона за обществените поръчки, новите строително-монтажни работи следва да бъдат възлагани по реда на Закона за обществените поръчки в случаите, когато не са допуснати изключения.</p>
"Непреодолима сила или извънредни обстоятелства"	<p>Обстоятелства по смисъла на чл. 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 г.</p>
„Нередност“	<p>Всяко нарушение на правото на ЕС или на българското законодателство, произтичащо от действие или бездействие на икономически оператор, участващ в прилагането на европейските структурни и инвестиционни фондове, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на бюджета на Съюза чрез начисляване на неправомерен разход в бюджета на Съюза.</p>
"Оперативни разходи"	<p>Административните разходи и разходите, свързани с поддръжка, наеми, застраховка, текущ ремонт с поддръжка</p>

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

	и експлоатация на активите.
"Обикновена подмяна"	Разходи за замяна на активи, които не водят до качествени или количествени изменения/подобрения на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите.
"Общински сгради"	Имотите съгласно чл. 2, ал. 1 от Закона за общинската собственост.
"Подмярка"	Съвкупност от дейности, спомагащи за прилагане приоритетите на ПРСР 2014 – 2020 г
"Ползвател"	Лице, на което е одобрена и/или изплатена финансова помощ по ПРСР 2014 – 2020 г.
"Принос в натура"	Предоставяне на земя или друг недвижим имот, оборудване или суровини, проучване или професионална работа или неплатен доброволен труд, за които не са правени плащания, подкрепени от фактура или друг еквивалентен на фактура платежен документ.
"Проверка на място"	Проверка по смисъла на Регламент (ЕС) № 809/2014.
"Проект"	Заявление за подпомагане заедно с всички приложения към него документи, както и съвкупността от материални и нематериални активи и свързаните с тях разходи, заявени от кандидата и допустими за финансиране по ПРСР 2014 – 2020 г.
"Разходи за консултантски услуги, свързани с подготовка и управление на проекта"	Разходи, извършени преди подаване на заявлението за подпомагане, и такива по време на изпълнение на проекта, в това число разходи за подготовка на заявление за подпомагане, анализ за икономическа и екологична устойчивост на проекта, анализ за устойчивостта на инвестицията, и подготовка на заявки за плащане, отчитане и управление на проекта.
"Реставрация"	Системен процес от дейности, които целят предотвратяване на разрушаването на обекти, стабилизация на състоянието им, както и улесняване на тяхното възприемане и оценка при максимално запазване на автентичността им.
„Рефинансиране на лихви“	Възстановяване на извършените разходи за лихви по заеми.
"Референтни разходи"	Цени и пределни стойности, ползвани от РА за сравняване при определяне основателността на разходите за различни инвестиции.

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

"Съпоставими оферти"	Оферти, които отговарят на запитването за оферта на кандидата и съдържат: а) еднотипни технически характеристики – в случаите, когато се кандидатства за разходи за закупуване за транспортни средства; б) общ капацитет на оборудването – в случаите, когато се кандидатства за разходи за закупуване на оборудване, съставени от различни съоръжения и/или оборудване; в) количествено-стойностни сметки – в случаите, когато се кандидатства за разходи за извършване на строително-монтажни работи.
„Текущ ремонт“	Подобряването и поддържането в изправност на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите, както и вътрешни преустройства, при които не се: а) засяга конструкцията на сградата; б) извършват дейности, като премахване, преместване на съществуващи зидове и направа на отвори в тях, когато засягат конструкцията на сградата; в) променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях.
„Терен“	Част от земната повърхност, за която с инвестиционен проект се предвиждат дейности по устройство – застрояване, озеленяване и благоустрояване.
"Техническа спецификация"	Документ, в който се определят изисквания към характеристики на стоката, услугата или строителството.
"Уникален идентификационен номер"	Регистрационен номер, който се издава на кандидата от служител в РА след положително становище от извършен преглед на документите към заявлението за подпомагане или плащане.
„Частичен отказ за финансиране“	Отказът да се финансират част от заявените разходи на кандидата, които са включени в проект, одобрен за подпомагане по ПРСР 2014 – 2020 г.
"Биоенергия"	Енергия, включително под формата на течни или газообразни горива, която е получена от преработката на биомаса
"Биомаса"	Всяка органична материя с растителен произход, която може да бъде рециклирана, включително специализирани култури и горски продукти, селскостопанска храна и

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

	фураж, отпадъци и остатъци от селскостопански реколти, отпадъци и остатъци от дървесина, водни растения, животински и торов отпадък, органични, битови отпадъци и други отпадъчни материали
"Енергийна ефективност в рамките на земеделското стопанство"	Съотношението между изходното количество произведена стока или продукция и вложеното количество енергия, като инвестициите по проекта трябва да допринасят за енергийно спестяване в рамките на цялото земеделско стопанство спрямо годишното потребление на енергия за годината, предхождаща годината на подаване на заявлението за подпомагане
"Земеделска дейност"	Производството на земеделски продукти, включително прибиране на реколтата, добив на мляко, отглеждане и развъждане на селскостопански животни за земеделски цели и/или поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние
"Земеделски култури"	Растения от даден ботанически вид и род, които се отглеждат от човека, за да задоволяват определени негови потребности
"Земеделски площи"	Обработваемата земя (включително оставена като угар), постоянно затревените площи, трайните насаждения и семейните градини независимо дали се използват за производство на земеделска продукция
"Земеделска техника"	Техника, която се използва за обработка на почвата и прибиране на реколтата, като: трактори, самоходна техника - колесни трактори, верижни трактори, специализирани самоходни машини (силажкомбайни, зърнокомбайни и др.) и друг вид самоходни машини и сменяема прикачна техника
"Икономическа жизнеспособност"	Генерирането на доходи от дейността, гарантиращи устойчивост на земеделското стопанство за периода на бизнес плана
"Икономически размер на стопанство"	Размерът на земеделското стопанство, изразен в стандартен производствен обем
"Иновации" – съгласно СВOMP на МИГ „Котел, Сунгурларе и Върбица“	"Иновации" са: иновативен продукт произвеждан от стопанството/предприятието, въвеждане на нов производствен процес (машини, съоръжения и оборудване)

Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”

	или нова практика, въвеждане на нова организационна форма, включително маркетинг.
"Инженерен проект"	Документ, съдържащ анализ и подробна информация и технически данни за планираните за изпълнение с проекта системи за напояване в земеделското стопанство и определящ съответствието им с чл. 46 от Регламент № 1305/2013, включително потенциалните икономии и ефективните икономии на вода на напоителната система.
Изкуствено създадени условия	Всяко установено от Разплащателна агенция (РА) или друг компетентен орган условие по смисъла на чл. 60 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол, мерките за развитие на селските райони и кръстосаното съответствие (ОВ, L 227/69 от 31 юли 2014 г.).
Работни места	Средносписъчният брой на персонала, изчислен като сбор от данните за среден списъчен брой на заетите лица, посочени в Част I, Раздел 1 от „Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ и лицата, посочени в код 1400 и код 1600 от част II на отчета. За целите на ТФО и мониторинга на проекта: 1. Отчитат се данните само за новосъздадени работни места; 2. Отчитат се данните за създаване на работни места, свързани с проекта след неговото стартиране, например: ако проектът е за създаване на фермерски магазин, не се включват данните за създадени работни места по време на подготвителната фаза/реконструкция/строеж (за консултанти, архитекти, строители и т.н). Отчитат се данните за създадените работни места след отваряне на магазина (управител, продавач и т.н.). Доброволната работа не се включва, но самонаемането следва да бъде отчетено; 3. За да се отчете едно работно място, продължителността на договора с наетото лице трябва да е най-малко една година. Когато е предвиден такъв за 6 месеца, работното място се отчита като 0,5 бр.
Селскостопански продукти	Продуктите, изброени в Приложение № I от Договора, с изключение на продуктите от риболов и аквакултури, изброени в Приложение I към Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата организация на пазарите на

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (ОВ, L 354/1 от 28 декември 2013 г.).

28. Приложения към Условието за кандидатстване:

I. Приложения "Документи за попълване"

1. Приложение № 1 – Основна информация за проектното предложение.
2. Приложение № 2 – Таблица за допустимите инвестиции и дейности.
3. Приложение № 3 – Декларация по чл. 19 и 20 от Закона за защита на личните данни
4. Приложение № 4 – Декларация за нередности.
5. Приложение № 5 – Декларация за липса на обстоятелства за отстраняване
6. Приложение № 6 – Декларация за изчисляване на СПО
7. Приложение № 7 –Справка декларация
8. Приложение № 7а - Справка за съществуващия и нает персонал
9. Приложение № 8а – Декларация МСП
10. Приложение № 8б – Справка МСП
11. Приложение № 9 – Бизнес план по мярка 19.2 – образец във формат „doc”.
12. Приложение № 9а – Таблици към Бизнес план по мярка 19.2 – образец във формат „xls”.
13. Приложение № 10 - Декларация за видовете и количества суровини
14. Приложение № 11 - Запитване за оферта
15. Приложение № 12 - Декларация за държавни помощи
16. Приложение № 13 - Декларация за липса или наличие на двойно финансиране по проекта
17. Приложение № 14 - Декларация за липса на изкуствено създадени условия
18. Приложение № 15 - Формуляр за мониторинг по подмярка 19.2
19. Приложение № 17 - Декларация НСИ
20. Приложение № 18 – Количествено-стойностни сметки.
21. Приложение № 19 - Декларация за иновации
22. Приложение № 20 - Декларация за свързаност

II. Приложения "Документи за информация"

1. Приложение № 19 Списък по чл. 38 от ДФЕС
2. Приложение № 20 – Таблица за изчисляване на СПО.
3. Приложение № 21 – Указания за попълване на формуляр за кандидатстване

**Европейски съюз – Европейски структурни и инвестиционни фондове
Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони
„Европа инвестира в селските райони”**

4. Приложение № 22 - Новоприети стандарти на ЕС
5. Приложение № 23 – Работен лист за оценка на Бизнес план.
6. Приложение № 24 – Работен лист за обосновааност на разходите.
7. Приложение № 25 – Протокол от посещение на място.
8. Приложение № 26 – Инструкции за попълване на таблица СПО
9. Приложение № 27 - Оценителна таблица за Техническа Финансова Оценка
10. Приложение № 28 - Критерии за Административно съответствие и допустимост
11. Приложение № 29 - Методология за Техническа и финансова оценка
12. Приложение № 30 - Списък Референтни цени